Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра романо-германської філології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан факультету (директор навчально-наукового інституту)
факультет іноземних мов
(вказати назву структурного підрозділу)
Світлана ВІРОЛАЙНЕНКО
(вказати П.І.Б керівника)
" 30 " червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та етика наукового пізнання
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 - гуманітарні науки (шифр і назва)
спеціальність	035 - Філологія (шифр і назва)
освітня програма	Німецька мова та література і переклад та англійська мова Переклад (іспанська та англійська мови) Французька мова та література і переклад та англійська мова Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова Переклад (китайська та англійська мови) Переклад (арабська та англійська мови)
спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська, 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька. 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська. 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - арабська (шифр і назва)
вид дисципліни	за вибором (обов'язкова / за вибором)
факультет	іноземних мов

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов

“ 30 ” червня 2025 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Песоцька Діана Леонідівна, кандидат філософських наук,
доцент кафедри романо-германської філології

Програму схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології

Протокол від “ 25 ” червня 2025 року № 17

Завідувач кафедри романо-германської філології

(підпис) Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітніх (професійних/наукових) програм:

Німецька мова та література і переклад та англійська мова назва освітньої програми	(підпис)	Наталія КАРПУСЕНКО (прізвище та ініціали)
Переклад (іспанська та англійська мови) назва освітньої програми	(підпис)	Діана ПЕСОЦЬКА (прізвище та ініціали)
Французька мова та література і переклад та англійська мова назва освітньої програми	(підпис)	Марія БЄЛЬВСЬКА (прізвище та ініціали)
Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова назва освітньої програми	(підпис)	Людмила СОЛОЩУК (прізвище та ініціали)
Переклад (китайська та англійська мови) назва освітньої програми	(підпис)	Юлія ЛАХМОТОВА (прізвище та ініціали)
Переклад (арабська та англійська мови) назва освітньої програми	(підпис)	Олена НЕФЬОДОВА (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від “ 30 ” червня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

(підпис) Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вибіркової навчальної дисципліни “Методологія та етика наукового пізнання” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму)	B11 Філологія (за спеціалізаціями)
спеціалізації	B11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; B11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; B11.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; B11.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська; B11.061 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – підготовка філологів високої кваліфікації, здатних здійснювати науково-дослідну діяльність у рамках філології відповідно до етичних настанов наукового методу, публікувати результати своїх наукових досліджень, писати кваліфікаційні роботи у рамках науково-дослідної роботи, виступати на конференціях та захищати свої кваліфікаційні роботи.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити здобувачів освіти з етичними настановами наукового методу та науковою методологією;
- ознайомити здобувачів освіти з завадами науковому пізнанню: хиби, викривлення та недоброчесність;
- ознайомити здобувачів освіти із організацією наукового знання та наукових досліджень у галузі філології;
- репрезентувати діючі правила оформлення та опублікування наукових результатів в Україні та в Європі;
- окреслити стан філологічної думки в Україні та в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна;
- підготувати здобувачів освіти до проведення досліджень та написання наукових робіт;
- підготувати здобувачів освіти до публічних виступів на конференціях та до захисту дипломних та курсових робіт;

1.3. Кількість кредитів:

3 денна форма навчання
3 заочна форма навчання

1.4. Загальна кількість годин:

90 денна форма навчання
90 заочна форма навчання

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	

6-й	6-й
Лекції	
28 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
4 год	4 год
Самостійна робота	
58 год.	80 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК15. Здатність оптимально розподіляти свій час у вирішенні практичних завдань.

ЗК16. Уміння презентувати складну інформацію у стислій та зрозумілій формі.

ЗК17. Здатність планувати власний розвиток і траєкторію навчання протягом життя.

Фахові компетентності

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК12. Здатність до організації ділової комунікації.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН4. Розуміти загальні суттєві характеристики реальності (фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства).

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо, працювати у команді.

ПРН7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН18. Мати навички розв'язання складних проблем у професійній діяльності в галузі філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

1.8. Пререквізити: вказати перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни

Попередня проходження курсів «Філософія», «Інформаційні технології та академічна доброчесність», «Вступ до фаху (філологія)»

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Наука і науковий метод

Тема 1. Наука і наукові знання

Поняття науки. Зміст науки. Критерії науковості знання. Принцип фальсифікованості (за Карлом Поппером). Завади пізнанню (за Френсісом Беконом). Мета та завдання науки. Класифікація наук. Диференціація та інтеграція в науці. Поняття наукового підходу. Гіпотеза – прогноз – перевірка. Етичний принцип nullius in verba. Поняття відтворюваності. Процедура рецензування (peer review) та її етична контроверсійність. Поняття псевдонауки. Протиставлення деонтичного та консеквенціального підходів у етиці.

Тема 2. Організація наукових знань

Концептуальний апарат науки: поняття й категорії. Наукові принципи та закони. Теорія як найвища форма організації наукових знань. Принципи побудови наукової теорії (за Альбертом Ейнштейном). Вимоги до теорій (гносеологічна етика за Марком Коліваном). Принцип «леза Оккама». Структура та типи теорії. Різниця між науковим законом і науковою теорією. Скептицизм як етична настанова. Поняття наукової парадигми (за Томасом Куном).

Тема 3. Наукова методологія

Поняття методології, методу і методики. Методологічна установка у когнітивно-комунікативній парадигмі. Поняття антропоцентризму, експланаторності, експансіонізму, недетермінізму, нелінійності, системності. Філософські методи дослідження (діалектичний, метафізичний та герменевтичний). Загальнонаукові методи дослідження (аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, історичний, системний, метод формалізації, метод абстрагування, метод узагальнення, метод сходження від абстрактного до конкретного).

Тема 4. Логічні та емпіричні методи дослідження

Логічні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія. Емпіричні методи дослідження: загальне уявлення. Спостереження, опис, підрахунок, вимірювання, моделювання та порівняння. Поняття експерименту. «Золотий стандарт» досліджень: поняття контрольної групи, рандомізованності дослідження і подвійного сліпого методу.

Тема 5. На заваді пізнанню: хиби, викривлення та недоброчесність

Операції логіки: тотожність, заперечення, імплікації. Різниця між логічною хибою (fallacy) та когнітивним викривленням (bias). Інверсія, конверсія та контрпозиція. Post hoc. Хибне коло. Перехід на особистості. Аргумент до лицемірства. Хибний висновок. Звернення до популярної думки. Похапливе узагальнення. Упередження виживання. Підтверджувальне

упередження. Якорування. Упередження авторитету. Омана хибного консенсусу. Омана плюралістичного невігластва. Поняття наукової доброчесності. Положення наукової етики.

Розділ 2. Специфіка наукових досліджень з філології

Тема 1. Філологія як наука

Структура філології як науки. Літературознавство: історія літератури, теорія літератури, літературна критика. Лінгвістика як наука. Теоретичне мовознавство і прикладна лінгвістика. Загальне і конкретне мовознавство. Парадигми філології. Порівняльно-історична парадигма. Структурна парадигма (теорія Фердинанда де Соссюра, празький, датський та американський структуралізм). Генеративна парадигма (теорія Ноама Хомського). Функціональна парадигма (лінгвістична семантика, комунікативна лінгвістика, психо-, нейро- та когнітивна лінгвістика). Когнітивно-комунікативна парадигма.

Тема 2. Спеціальні методи філології

Методи літературознавства: біографічний, соціологічний, формальний, порівняльний, історико-функціональний. Контраверсивність психоаналітичного та герменевтичного методів літературознавства. Лінгвістичні методи дослідження (дистрибутивний, дистрибутивно-статистичний, валентнісний, контекстологічний, компонентний, опозитивний, метод безпосередніх складових, трансформаційний, пропагандистського аналізу, критичного дискурс-аналізу, конверсаційного аналізу, трансакційного аналізу, картографування, мовленнєвоактовий, концептуального аналізу). Робота з інформантами.

Розділ 3. Етапи написання наукової роботи

Тема 1. Теоретичні основи дослідження

Обрання теми та наукового керівника. Складання плану роботи. Робота з науковими публікаціями. Накопичення й обробка теоретичної інформації. Основи цитування. Огляд літератури за темою. Джерела наукової інформації. Платформи Google Scholar і Researchgate.

Тема 2. Емпіричні аспекти дослідження

Алгоритм збирання та аналізу емпіричного матеріалу. Поняття загального масиву дослідження. Поняття вибірки. Вірогіднісні та невірогіднісні вибірки. Випадкова, стратифікована, кластерна і багатоетапна вибірки. Формування корпусу дослідження.

Тема 3. Виклад результатів дослідження

Проблеми написання тексту: блок, внутрішній критик, прокрастинація. Стиль наукової прози. Спеціальні мовні засоби у науковій роботі. Абзацне членування. Типові стилістичні помилки при написанні наукових робіт.

Тема 4. Метамова

Поняття метамови. Термінологія у філологічних дослідженнях. Дефініції. Кола у визначенні. Літерна символіка. Графічна метамова. Таблиці, графіки, схеми. Графічні символи. Поняття метатексту.

Тема 5. Презентація результатів дослідження

Процедура захисту наукових робіт. Вимоги до наукових робіт. Види наукових форумів. Виступ на конференціях. Підготовка до публічного захисту. Відповіді на зауваження і запитання під час презентації дослідження. Підготовка до публікації. Вимоги до назви. Поняття УДК. Ключові слова.

Тема 6. Оформлення наукової роботи
Оформлення титульної сторінки і змісту. Вимоги до назв розділів та підрозділів. Оформлення обов'язкових компонентів вступу: 1) актуальність проблеми, 2) об'єкт і предмет дослідження, 3) мета й завдання дослідження, 4) матеріал дослідження, 5) методи дослідження, 6) положення, які виносять на захист, 7) теоретичне і практичне значення дослідження, 8) апробація результатів дослідження (конференції, статті). Опис загального напрямку дослідження у вступі. Оформлення основного тексту роботи.

Тема 7. Оформлення бібліографічних посилань
Оформлення бібліографічних посилань за ДСТУ (книги, словники та дисертації, частина видання, електронні ресурси. Оформлення References за Гарвардською системою (книги латинкою, кирилічні книги, частина видання латинкою, кирилічна частина видання.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Наука і науковий метод												
Тема 1. Наука і наукові знання	6,5	2				4	6,5	1				5,5
Тема 2. Організація наукових знань	6,5	2				4	6,5	1				5,5
Тема 3. Наукова методологія	6,5	2				4	6,5	1				5,5
Тема 4. Логічні та емпіричні методи дослідження	6,5	2	1			4	6,5	0,5	1			5,5
Тема 5. На заваді пізнанню: хиби, викривлення та недоброчесність	8	4				4	8	1				6,5
Розділ 2. Специфіка наукових досліджень з філології												
Тема 1. Філологія як наука	6	2				4	6	0,5				5,5
Тема 2. Спеціальні методи філології	6	2				4	6	0,5				5,5
Розділ 3. Етапи написання наукової роботи												

Тема 1. Теоретичні основи дослідження	5,5	2				4	5,5	0,5				5
Тема 2. Емпіричні аспекти дослідження	5,5	2	0,5			4	5,5		0,5			5
Тема 3. Виклад результатів дослідження	6,5	2	0,5			4	6,5		0,5			6
Тема 4. Метамова	5,5	2	0,5			4	5,5		0,5			5
Тема 5. Презентація результатів дослідження	6,5	2	0,5			4	6,5		0,5			6
Тема 6. Оформлення наукової роботи	6,5	1	0,5			4	6,5		0,5			6
Тема 7. Оформлення бібліографічних посилань	6	1	0,5			4	6		0,5			5,5
Підготовка до заліку	2					2	2					2
Усього годин	**90**	**28**	**4**			**58**	**90**	**6**	**4**			**80**

4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
	Розділ 1. Наука і науковий метод		
1.1.	*Тема 1. Наука і наукові знання.* Поняття науки. Зміст науки. Критерії науковості знання. Принцип фальсифікованості (за Карлом Поппером). Завади пізнанню (за Френсісом Беконом). Мета та завдання науки. Класифікація наук. Диференціація та інтеграція в науці. Поняття наукового підходу. Гіпотеза – прогноз – перевірка. Етичний принцип nullius in verba. Поняття відтворюваності. Процедура рецензування (peer review) та її етична контроверсійність. Поняття псевдонауки. Протиставлення деонтичного та консеквенціального підходів у етиці.	2	1
1.2.	*Тема 2. Організація наукових знань.* Концептуальний апарат науки: поняття й категорії. Наукові принципи та закони. Теорія як найвища форма організації наукових знань.	2	1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
	Принципи побудови наукової теорії (за Альбертом Ейнштейном). Вимоги до теорій (гносеологічна етика за Марком Коліваном). Принцип «леза Оккама». Структура та типи теорії. Різниця між науковим законом і науковою теорією. Скептицизм як етична настанова. Поняття наукової парадигми (за Томасом Куном).		
1.3.	*Тема 3. Наукова методологія.* Поняття методології, методу і методики. Методологічна установка у когнітивно-комунікативній парадигмі. Поняття антропоцентризму, експланаторності, експансіонізму, недетермінізму, нелінійності, системності. Філософські методи дослідження (діалектичний, метафізичний та герменевтичний). Загальнонаукові методи дослідження (аксіоматичний, гіпотетико-дедуктивний, історичний, системний, метод формалізації, метод абстрагування, метод узагальнення, метод сходження від абстрактного до конкретного).	2	1
1.4.	*Тема 4. Логічні та емпіричні методи дослідження*. Логічні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія. Емпіричні методи дослідження: загальне уявлення. Спостереження, опис, підрахунок, вимірювання, моделювання та порівняння. Поняття експерименту. «Золотий стандарт» досліджень: поняття контрольної групи, рандомізованності дослідження і подвійного сліпого методу.	2	0,5
1.5.	*Тема 5. На заваді пізнанню: хиби, викривлення та недоброчесність.* Операції логіки: тотожність, заперечення, імплікації. Різниця між логічною хибою (fallacy) та когнітивним викривленням (bias). Інверсія, конверсія та контрпозиція. Post hoc. Хибне коло. Перехід на особистості. Аргумент до лицемірства. Хибний висновок. Звернення до популярної думки. Похапливе узагальнення. Упередження виживання. Підтверджувальне упередження. Якорування. Упередження авторитету. Омана хибного консенсусу. Омана плюралістичного невігластва. Поняття наукової доброчесності. Положення наукової етики.	4	1
	Розділ 2. Специфіка наукових досліджень з філології		
2.1.	*Тема 1. Філологія як наука* Структура філології як науки. Літературознавство: історія літератури, теорія літератури, літературна критика. Лінгвістика як наука. Теоретичне мовознавство і прикладна лінгвістика. Загальне і конкретне мовознавство. Парадигми філології. Порівняльно-історична парадигма. Структурна парадигма (теорія Фердинанда де Соссюра, празький, датський та американський структуралізм). Генеративна парадигма (теорія Ноама Хомського). Функціональна парадигма (лінгвістична семантика, комунікативна	2	0,5

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
	лінгвістика, психо-, нейро- та когнітивна лінгвістика). Когнітивно-комунікативна парадигма.		
2.2.	*Тема 2. Спеціальні методи філології* Методи літературознавства: біографічний, соціологічний, формальний, порівняльний, історико-функціональний. Контраверсивність психоаналітичного та герменевтичного методів літературознавства. Лінгвістичні методи дослідження (дистрибутивний, дистрибутивно-статистичний, валентнісний, контекстологічний, компонентний, опозитивний, метод безпосередніх складових, трансформаційний, пропагандистського аналізу, критичного дискурс-аналізу, конверсаційного аналізу, трансакційного аналізу, картографування, мовленнєвоактовий, концептуального аналізу). Робота з інформантами.	2	0,5
	Розділ 3. Етапи написання наукової роботи		
3.1	*Тема 1. Теоретичні основи дослідження* Обрання теми та наукового керівника. Складання плану роботи. Робота з науковими публікаціями. Накопичення й обробка теоретичної інформації. Основи цитування. Огляд літератури за темою. Джерела наукової інформації. Платформи Google Scholar і Researchgate.	2	0,5
3.2	*Тема 2. Емпіричні аспекти дослідження* Алгоритм збирання та аналізу емпіричного матеріалу. Поняття загального масиву дослідження. Поняття вибірки. Вірогідніснi та невірогідніснi вибірки. Випадкова, стратифікована, кластерна і багатоетапна вибірки. Формування корпусу дослідження.	2	-
3.3	*Тема 3. Виклад результатів дослідження* Проблеми написання тексту: блок, внутрішній критик, прокрастинація. Стиль наукової прози. Спеціальні мовні засоби у науковій роботі. Абзацне членування. Типові стилістичні помилки при написанні наукових робіт.	2	-
3.4	*Тема 4. Метамова* Поняття метамови. Термінологія у філологічних дослідженнях. Дефініції. Кола у визначенні. Літерна символіка. Графічна метамова. Таблиці, графіки, схеми. Графічні символи. Поняття метатексту.	2	-
3.5.	*Тема 5. Презентація результатів дослідження* Процедура захисту наукових робіт. Вимоги до наукових робіт. Види наукових форумів. Виступ на конференціях. Підготовка до публічного захисту. Відповіді на зауваження і запитання під час презентації дослідження. Підготовка до публікації. Вимоги до назви. Поняття УДК. Ключові слова.	2	-

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
3.6.	*Тема 6. Оформлення наукової роботи* Оформлення титульної сторінки і змісту. Вимоги до назв розділів та підрозділів. Оформлення обов'язкових компонентів вступу: 1) актуальність проблеми, 2) об'єкт і предмет дослідження, 3) мета й завдання дослідження, 4) матеріал дослідження, 5) методи дослідження, 6) положення, які виносять на захист, 7) теоретичне і практичне значення дослідження, 8) апробація результатів дослідження (конференції, статті). Опис загального напрямку дослідження у вступі. Оформлення основного тексту роботи.	1	-
3.7.	*Тема 7. Оформлення бібліографічних посилань* Оформлення бібліографічних посилань за ДСТУ (книги, словники та дисертації, частина видання, електронні ресурси. Оформлення References за Гарвардською системою (книги латинкою, кирилічні книги, частина видання латинкою, кирилічна частина видання.	1	-
	Усього	**28**	**6**

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
	Розділ 1. Наука і науковий метод		
1.	*Наука і наукові знання.* Дискусія на тему консеквенційної та деонтичної етики в науці. Гейміфікована вправа на засвоєння матеріалу на платформі Quizziz.	1	1
2	*Робота з літературою.* Види літератури: первинна, вторинна, третинна. Особливосты роботи	0,5	0,5
3	*Організація наукових знань.* Дискусія на тему гносеологічної етики в науці. Гейміфікована вправа на засвоєння матеріалу на платформі Quizziz.	0,5	0,5
4	*Тема 3. Наукова методологія.* «Мозковий штурм» прикладів методів у науці. Гейміфікована вправа на засвоєння матеріалу на платформі Quizziz.	0,5	0,5
5.	*Логічні та емпіричні методи дослідження*. «Мозковий штурм» прикладів логічних та емпіричних методів у науці. Гейміфікована вправа на засвоєння матеріалу на платформі Quizziz.	0,5	0,5
6	*Філологія як наука* Візуалізація структури філології як науки. Гейміфікована вправа на засвоєння матеріалу на платформі Quizziz.	0,5	0,5
7	*Спеціальні методи філології*	0,5	0,5

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
	Обговорення прикладів спеціальних методів філології. Гейміфікована вправа на засвоєння матеріалу на платформі Quizziz.		
	Усього	**4**	**4**

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
	Розділ 1. Наука і науковий метод		
1.1.	*Тема 1. Наука і наукові знання.* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5,5
1.2.	*Тема 2. Організація наукових знань.* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5,5
1.3.	*Тема 3. Наукова методологія.* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5,5
1.4.	*Тема 4. Логічні та емпіричні методи дослідження.* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5,5
1.5.	*Тема 5. На заваді пізнанню: хиби, викривлення та недоброчесність.* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу. Робота з додатковими матеріалами: - матеріали університету Окленд; - робота на платформі https://yourlogicalfallacyis.com/ - перегляд відеоматеріалів 12 Cognitive Biases Explained: https://www.youtube.com/watch?v=wEwGBIr_RIw&t=159s	4	6,5
	Розділ 2. Специфіка наукових досліджень з філології		
2.1.	*Тема 1. Філологія як наука* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5,5
2.2.	*Тема 2. Спеціальні методи філології* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5,5
	Розділ 3. Етапи написання наукової роботи		
3.1	*Тема 1. Теоретичні основи дослідження* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5
3.2	*Тема 2. Емпіричні аспекти дослідження* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5
3.3	*Тема 3. Виклад результатів дослідження* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	6

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/ф)	Кількість годин (з/ф)
3.4	*Тема 4. Метамова* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	5
3.5.	*Тема 5. Презентація результатів дослідження* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу.	4	6
3.6.	*Тема 6. Оформлення наукової роботи* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу. Практичні завдання: 1. Оформлення титульної сторінки. 2. Оформлення змісту. 3. Оформлення початку вступу. 4. Оформлення актуальності дослідження. 5. Оформлення об'єкта та предмета дослідження. 6. Оформлення матеріалу дослідження. 7. Оформлення мети та завдань дослідження.	4	6
3.7.	*Тема 7. Оформлення бібліографічних посилань* Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу курсу. Практичні завдання: 1. Оформлення бібліографічних посилань за ДСТУ (книги) 2. Оформлення бібліографічних посилань за ДСТУ (словники та дисертації) 3. Оформлення бібліографічних посилань за ДСТУ (частина видання) 4. Оформлення бібліографічних посилань за ДСТУ (електронні ресурси) 5. Оформлення References за Гарвардською системою (книги латинкою) 6. Оформлення References за Гарвардською системою (кирилічні книги) 7. Оформлення References за Гарвардською системою (частина видання латинкою) 8. Оформлення References за Гарвардською системою (кирилічна частина видання)	4	5,5
4.	Підготовка до заліку	2	2
	Усього	**58**	**80**

7. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи над навчальним матеріалом, так і в кінці курсу.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи на денному та заочному відділенні проводиться опитування з матеріалу, відведеного на самостійний розгляд; на денному відділенні додатково проводиться перевірка практичних завдань студентів (у цифровому вигляді) і гейміфіковані тести на платформі Quizziz, на заочному – поточні тести.

У кінці курсу проводиться залікова контрольна робота, що складається з тестового завдання для перевірки теоретичних знань та практичних умінь студентів.

8. Схема нарахування балів

Денна форма навчання

Поточний контроль та самостійна робота в семестрі		Разом	Залік	Сума
Р 1-3		60	40	100
30 (поточна успішність)	30 (практичні завдання)			

Критерії оцінювання

Денна форма навчання

Оцінювання складається з двох компонентів: (1) робота в семестрі (60 балів); (2) залік (40 балів)

Робота в семестрі. Студент отримує бали за практичні заняття (3*10, 30 балів) і за виконання завдання самостійної роботи (30 б.).

Критерії оцінювання практичних завдань:

10 балів: розгорнута, максимально повна відповідь;

8 балів: розгорнута повна відповідь, в якій бракує деякої інформації, яка, проте, не має ключового значення;

6 балів: відповідь в достатньому обсязі, допускається опущення певної частини інформації;

4 бали: відповідь в припустимому обсязі, певна частина інформації пропущена, наявні окремі помилки;

2 бали: відповідь в мінімальному припустимому обсязі, значна частина інформації пропущена, наявні серйозні помилки;

0 балів: відповідь в недостатньому обсязі, випущена більша частина ключової інформації; інформація перекручена або спотворена / відсутність відповіді взагалі. Відповідь надано з порушенням вимог академічної доброчесності.

Критерії оцінювання завдання самостійної роботи:

30 балів: розгорнута, максимально повна відповідь;

25 балів: розгорнута повна відповідь, в якій бракує деякої інформації, яка, проте, не має ключового значення;

20 балів: відповідь в достатньому обсязі, допускається опущення певної частини інформації;

15 балів: відповідь в припустимому обсязі, певна частина інформації пропущена, наявні окремі помилки;

10 балів: відповідь в мінімальному припустимому обсязі, значна частина інформації пропущена, наявні серйозні помилки;

0 балів: відповідь в недостатньому обсязі, випущена більша частина ключової інформації; інформація перекручена або спотворена / відсутність відповіді взагалі. Відповідь надано з порушенням вимог академічної доброчесності.

Заочна форма

(1). Робота в семестрі. Студент отримує бали за практичні заняття (1*30, 30 балів) і за виконання завдання самостійної роботи (30 б.).

Критерії оцінювання практичного завдання:

30 балів: розгорнута, максимально повна відповідь;

25 балів: розгорнута повна відповідь, в якій бракує деякої інформації, яка, проте, не має ключового значення;

20 балів: відповідь в достатньому обсязі, допускається опущення певної частини інформації;
15 балів: відповідь в припустимому обсязі, певна частина інформації пропущена, наявні окремі помилки;
10 балів: відповідь в мінімальному припустимому обсязі, значна частина інформації пропущена, наявні серйозні помилки;
0 балів: відповідь в недостатньому обсязі, випущена більша частина ключової інформації; інформація перекручена або спотворена / відсутність відповіді взагалі. Відповідь надано з порушенням вимог академічної доброчесності.

Залік (2 г.): завдання множинного вибору та відкриті питання, максимальна кількість балів – 40.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів неформального навчання, якщо його зміст і результати відповідають меті та результатам навчання дисципліни «Методологія та етика наукового пізнання».

Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою курсу.

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету іноземних мов.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
50 – 100	зараховано
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Малая О.Ю. Методологія та етика наукового пізнання: навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імени В. Н. Каразіна. (препринт).
2. Ланге А, Сушко-Безденежних М. Г. Наукове писемне мовлення у вищій школі (практичні поради) : навчальний посібник. Сумський державний університет, 2020. 322 с.
3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник для вузів. К.: Кондор, 2013. 189 с.
4. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2017. 172 с.

Допоміжна література

5. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: посібник для вузів. К.: Академвидав, 2014. 208 с.
6. Шейко В. М., Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник для вузів. К.: Знання, 2006. 307 с.

7. Вишницька Ю. В. Аналіз та інтерпретація художнього тексту. Спецкурс із зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. К. : Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 202 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ «Київський університет», 2018.
9. Chalmers A. E. What is this thing called Science? Cambridge : Hackett Publishing Company Inc., 1999.
10. Gensler H. J. Ethics: a contemporary introduction New York: Routledge, 2011. 190 p.
11. The European Code of Conduct for Research Integrity. Revised Edition. Berlin : ALLEA, 2017. 16 p.

.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Harvard Reference: http://www.citethisforme.com/harvard-referencing
2. Pinker S. General Education 1066: Rationality: Harvard University Lectures: https://harvard.hosted.panopto.com/Panopto/Pages/Sessions/List.aspx?fbclid=IwAR2ihQQik082y6pJszbSuEi794ZTX2PDau6km73MT6gpvU026L1k5Dj6Jxw#folderID=%2255a37adc-eaae-4aa6-8a06-ab25015a4ee8%22
3. Referencing Tutorial: http://library.northampton.ac.uk/liberation/ref/index.php
4. Бібліографічна база даних Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/
5. ДСТУ 8302:2015 : Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання : http://knmu.kharkov.ua/attachments/3659_8302-2015.PDF
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/
7. Рекомендації з оформлення статей наукових журналів: https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/rekomendacii-avtoram
8. Курс університету Окленд про хиби та викривлення: https://www.futurelearn.com/courses/logical-and-critical-thinking
9. Інтерактивний сайт з вправами на запобігання хиб та викривлень: https://yourlogicalfallacyis.com/
10. Когнітивні упередження (проєкт Obraz UA): https://www.youtube.com/watch?v=H67iFWd4Dxk&list=PLjYaoCyRzZZVIPWik4de8ypPR-zjRq_1_&index=1
11. 12 Cognitive Biases Explained: https://www.youtube.com/watch?v=wEwGBIr_RIw&t=159s